

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.775/2017/13.

A tanács tagjai: . Kollár Márta tanácselnök
. Dénes Rajmond előadó bíró
. Puskás Péter bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Vass és Vass Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: dr. Vass Gergely

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Szabó Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: dr. Bánkné dr. Szabó Márta

A per tárgya: szerződés nem létezése, érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
2.Pf.20.190/2017/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Járásbíróság
3.P.20.994/2016/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az állam által előlegezett 788.000 (hétsházyolcvannyolcezer)

forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek H-ban 1999. március 27. napján kötöttek házasságot, mely a felperesnek a második, az alperesnek az első házassága volt. Házasságukból 2002. szeptember 18. napján Cs. B. és Cs. N. ikergyermekeik születtek. A felperesnek az első házasságából 1977-ben Cs. és 1980-ban G. utónevű gyermekei születtek. A felperes az első feleségével és közös gyermekeikkel szóban megállapodott, hogy a gyermekek javára a felperes lemond az édesanyja önkormányzati bérlakásáról, mint örökségről, ezzel a gyermekek örökségét kielégítettnek tekintik és a gyermekek a felperes jövőbeni szerzéséből további jutót nem igényelnek.

A peres felek a házassági életközösségük alatt 2006. augusztus 31. napján adásvételi szerződést kötöttek az É. Kft.-vel és megvásárolták a M., T. Á. u. 20. szám alatti belterületi „beépítetlen terület” megnevezésű ingatlant, majd később a Kft.-vel építési szerződést is kötöttek a 120,9 m² területű lakóingatlan kivitelezésére. A szerződésben a peres felek tulajdoni aránya $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban került megjelölésre. A peres felek 2006. december 18. napján a szerződésüket módosították az ingatlan tulajdoni hányadára vonatkozóan, akként, hogy a felperes 50/100-ad tulajdoni hányadából 40/100-ad tulajdoni hányad az alperes tulajdonába került, különvagyoni igény elismerése címén, eredeti jogcímen, eredeti szerzésként. Ezt követően az ingatlan 90/100-ad eszmei hányada az alperes tulajdonát, míg a 10/100-ad eszmei hányada a felperes tulajdonát képezte.

A Városi Bíróság a peres felek házasságát 2009. február 9. napján jogerősen felbontotta. A házasság felbontását követően a közös tulajdonú ingatlanukat megosztottan használták, majd azt 2009. augusztus 10-én az alperes a közös kiskorú gyermekekkel együtt elhagyta. Elköltözését követően a felperessel szemben többlethasználati díj megfizetése iránt terjesztett elő kereseti kérelmet, mely per a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztésre került.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a módosított kereseti kérelmében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a 2006. december 18. napján létrejött megállapodás színlelt szerződés, ezért semmis, mert a szerződéssel

a felek közös akarata arra irányult, hogy a felperes első házasságából született gyermekek örökségét a minimálisra szorítsák, a felperes nem kívánta az alperes tulajdonát gyarapítani. Másodlagosan azt kérte megállapítani, hogy a fenti megállapodás jóerkölcsbe ütköző szerződés, mert az olyan házassági vagyoni szerződésnek minősül, amellyel az egyik házastárs csaknem teljes különvagyonát és a közös vagyon egészét valós ellentételezés nélkül a másik házastársnak juttatta.

- [3] Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte, hivatkozással arra, hogy a 2006. december 18-ai megállapodásban a felek az ingatlanszerzéshez a valós anyagi hozzájárulásukat tükröző tulajdonszerzési arányokat kívánták rögzíteni.

Az eredeti adásvételi szerződésben kizárólag a szociálpolitikai kedvezmény igénybe vétele céljából rögzítették a tulajdoni hányadokat $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányúnak. A perbeli megállapodás azonban már a valós tulajdoni arányokat tartalmazza a különvagyonok felhasználására tekintettel.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az ítélet indokolása szerint a megkötött megállapodás akkor lett volna színlelt, ha a felek közös akarata arra irányult volna, hogy azt a szerződést, ami a nyilatkozataik alapján következik nem kötik meg. A felperes állítása szerint mindkettejüknek a szándéka arra irányult, hogy azt a szerződést kössék meg és olyan tartalommal, amilyen tartalommal az létrejött. Az alperes maga sem vitatta, hogy a szerződést meg kívánta kötni, csupán a tulajdoni hányadok módosításához vezető szándékot, mert állítása szerint ez a tartalom rögzítette volna azt a tényleges vagyoni állapotot, amellyel hozzájárultak a mikepércsi ingatlan megszerzéséhez. A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azt állapította meg, hogy a peres felek akarata pontosan annak a szerződésnek a megkötésére irányult, amelyet megkötöttek. A felek motivációja pedig közömbös a szerződés érvényessége szempontjából. A felperes másodlagos kereseti kérelme kapcsán kifejtette, hogy a szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapítása során nem a szerződő fél érdeksérelmét, hanem azt kell vizsgálni, hogy maga a jogügylet társadalmilag elítélendő-e vagy sem. A kapcsolatok sajátosságait is figyelembe véve az általános társadalmi elvárással nem áll szemben, ha az egyik fél saját maga vagyona rovására a másik fél részére vagyoni előnyt juttat, ahogy az sem, ha a közös vagyonát a házastárs a másik külön vagyonába utalja, a szerződéskötés indoka pedig a szerződés érvényessége szempontjából közömbös. A bíróság megállapította továbbá, hogy a peres felek között létrejött megállapodás elnevezésű szerződés nem a közös vagyon megosztása tárgyában létrejött szerződés és nem is házastársi vagyoni

szerződés, mert az kizárólag a szerződő felek egyetlen vagyontárgyára vonatkozott, így a felperes által hivatkozott kúriai gyakorlat jelen esetben nem alkalmazható.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta. Kiemelte, hogy a peres felek tulajdonátruházási szándéka valós volt, a szerződés csak a jogcímében volt színlelt, a leplezett szerződés azonban az ingyenes tulajdonátruházási szándékot - ajándékozási szerződésként - magában foglalta. A szerződés jóerkölcsbe ütközése kapcsán az elsőfokú bíróság által kifejtetteket fogadta el.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó ítélet hozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 207. § (6) bekezdését, a 234. § (1)-(2) bekezdését és a 237. § (1) bekezdését is. A peres felek között létrejött megállapodás kétoldalú és tudatos színlelést tartalmaz, mivel mindketten tudták, hogy a szerződés csak és kizárólag azért született, hogy az egyoldalú öröklési tárgyú rendelkezést leplezzék. Ezt támasztotta alá a perben kihallgatott dr. Cs. Eleonóra és K. Gy. J. tanúvallomása is. A felperest az alperes irányába valós tulajdonátruházási szándék nem vezérelte, az egyoldalú végintézkedési tárgyú rendelkezés a kétoldalú jogügylet érvényességi kellékeinek nem felel meg, így más szerződés sem hozható létre érvényesen. A színlelt szerződés semmis és érvénytelen, ezért a szerződéskötés előtt fennálló állapotot kell visszaállítani. A felperes továbbra is állította, hogy a szerződés a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti jóerkölcsbe ütköző szerződés, tekintettel arra, hogy semmilyen valós ellentételezés nem történt és azt a másodfokú bíróság is rögzítette, hogy az ügylet során fennállt az ingyenesség. A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozóan a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdését és az iratellenes megállapításaira tekintettel a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét is megszegte.
- [7] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a másodfokú bíróság jogerős ítéletének hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

- [9] Az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt ebben a körben helyesen állapították meg és helytálló az arra alapított érdemi döntés is, a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.
- [10] A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a peres feleket ténylegesen tulajdonátruházási szándék vezérelte a szerződés megkötésekor, melynek indoka a felperes első házasságából született gyermekek öröklési igényének minimális mértékűre való szorítása volt. A peres felek által megkötött megállapodás elnevezésű szerződés valójában színlelt volt, azonban a szerződés az ingyenes tulajdonátruházási szándék jellegével rendelkezett. A leplezett szerződés az ajándékozási szerződés kritériumait magában foglalta, ezért a peres felek jogviszonyát ez alapján kellett megítélni. A felperes által hivatkozott végrendelezési tárgyú jogügyletet kétoldali megállapodással nem lehet leplezni, ezért annak tartalmi elemei kizárólag az ingyenes ajándékozási szerződés ismérveinek felelhetnek meg. A felperes a kereseti kérelmében olyan igényt - ajándék visszakövetelése -, amely követelését megalapozná nem terjesztett elő, ezért az eljáró bíróságok az eredeti állapot helyreállítását eredményező rendelkezést a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintettel nem hozhattak.
- [11] A felperes másodlagos kérelme kapcsán a Kúria az első- és másodfokú bíróság által e tekintetben kifejtettekkel mindenben egyetértett, ezért az indoklást ennél részletesebben megismételni nem kívánta.

Záró rész

- [12] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [13] A Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében, a felülvizsgálati eljárásban is irányadó régi Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest az alperes javára, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított - és a 4/A. § (1) bekezdése szerint Áfá-val növelt összegű - ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [14] A felperest a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 6. § (2) bekezdése alapján megillető személyes költségmentesség folytán feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket a rendelet 14. §-a

alapján az állam viseli.

- [15] Az ítélettel szemben a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2018. június 26.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Dénes Rajmond s.k.
előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző